FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT JOSEPH GAND FREMSAT DEN 4. MAJ 1966

Høje Ret.

Den anmodning om fortolkning, som Finanzgericht des Saarlandes har forelagt i forbindelse med en retssag mellem en importør og toldadministrationen, angår en af de fiskale bestemmelser i Rom-traktaten, nemlig artikel 95. Det er ikke første, og næppe heller sidste gang, at Domstolen direkte eller indirekte skal udtale sig om de vanskelige og væsentlige regler i dette kapitel i traktaten og deres relation til bestemmelserne i kapitlet om Toldunionen; Domstolen er før truffet på disse bestemmelser i sagerne 2 og 3/62 (EØF-Kommissionen mod storhertugdømmet Luxembourg og kongeriget Belgien, Sml. 1954—64, s. 339), 10/65 (Waldemar Deutschmann mod Forbundsrepublikken Tyskland, Sml. 1965—68, s. (95), og 45/64 (EØF-Kommissionen mod Den italienske Republik, Sml. 1965—68, s. (129). Det foreliggende søgsmål giver Domstolen lejlighed til på visse punkter at præcisere indholdet og rækkevidden af stk. 1 og 3 i traktatens artikel 95, der har til formål at beskytte produkter importeret fra andre medlemsstater mod umådeholdne interne skatter. Teksten lyder:

»Ingen medlemsstat må direkte eller indirekte pålægge varer fra andre medlemsstater interne afgifter af nogen art, som er højere end de afgifter, der direkte eller indirekte pålægges lignende indenlandske varer.«
og:
»Medlemsstaterne ophæver eller ændrer senest ved begyndelsen af anden etape de ved denne traktats ikrafttræden gældende bestemmelser, som strider mod ovenstående regler«.

Baggrunden for retssagen er følgende: ved importen af 15 000 kg sødmælkspulver fra Luxembourg til Forbundsrepublikken Tyskland den 9. oktober 1963 blev virksomheden Lütticke, udover toldafgifter, afkrævet 1 323,80 DM i omsætningsudligningsafgift. Virksomheden hævdede, først i en administrativ klage, der blev forkastet, og dernæst for Finanzgericht des Saarlandes, at den omstridte udligningsafgift manglede hjemmel. Siden 1. februar 1956 har indenlandsk sødmælkspulver i henhold til § 4, nr. 20 f i omsætningsafgiftsloven været fritaget for denne afgift. Fra 30. juni 1961 er levering af basisproduktet, dvs. mælk, ligeledes fritaget i henhold til § 4, nr. 25 i samme lov, således at opkrævning af udligningsafgift på importeret mælkepulver må være ulovlig i henhold til artikel 95 i traktaten. Virksomheden har i øvrigt under påberåbelse af dommen 2 og 3/62 hævdet, at udligningsafgiften, når det drejer sig om varer, der er fremstillet i Forbundsrepublikken eller importeret fra andre medlemsstater, kun må opkræves, hvis den tyske vare er pålagt en lignende afgift. Men omsætningsafgiften på den indenlandske vare er ikke identisk med udligningsafgiften og opkræves ej heller på samme måde som denne. Således kan der ikke opkræves nogen udligningsafgift efter 1. januar 1962, som er begyndelsesdatoen for den anden etape.

Af henvisningskendelsen af 25. november 1965 fremgår det, at Finanzgericht i første række rejser spørgsmål om udligningsafgiftens natur og dernæst ønsker at vide, hvilke bestemmelser der skal finde anvendelse. Det drejer sig i princippet om en intern skat i henhold til artikel 95, men da engrosleveringen af mælkepulver og mælk er fritaget for omsætningsafgift, er den nationale dommer af den opfattelse, at den omstridte afgift har karakter af en afgift med tilsvarende virkning som told i henhold til artikel 12. Dette sidste støtter han på dom 2 og 3/62.

Problemet er dernæst, om borgerne direkte kan gøre rettigheder gældende ved domstolene i henhold til disse bestemmelser, eller om disse udelukkende henhører under traktatens artikler 169 og følgende. Af grunde, som jeg skal vende tilbage til, tvivler Finanzgericht på, at artikel 95 danner grundlag for en direkte ret, det være sig fra traktatens ikrafttræden eller, hvis medlemsstaten ikke forinden har bragt den traktatstridige tilstand til ophør, fra udløbet af den i stk. 3 fastsatte frist, dvs. fra 1. januar 1962. Denne dato har for retten kun betydning som det tidspunkt, hvorefter artikel 169 kan finde anvendelse.

Endelig mener Finanzgericht ikke — i modsætning til visse kommentatorer — at det i tilfælde af konkurrence eller konflikt mellem traktatens artikler 12 og 95 er den sidstnævnte af disse, der siden 1. januar 1962 med forrang gælder for de før 1958 indførte afgifter, fordi denne regel bedst skulle stemme overens med Fællesskabets mål. Finanzgericht er derimod af den opfattelse, at opretholdelsen af en diskriminatorisk intern afgift med tilsvarende virkning som told ikke kan anfægtes ved hjælp af artikel 12 i forbindelse med artikel 95, men kun på basis af traktatens artikler 95 og 169.

Da alle disse problemer angår fortolkningen af bestemmelser i traktaten, anmoder Finanzgericht Domstolen om en præjudiciel afgørelse af følgende tre spørgsmål:

1. Har EØF-traktatens artikel 95, stk. 1 direkte virkninger, og afføder den individuelle rettigheder for borgerne, som de nationale retter skal beskytte?

Og i tilfælde af et benægtende svar på dette første spørgsmål:

2. Har EØF-traktatens artikel 95, stk. 3 i forbindelse med traktatens artikel 95, stk. 1 direkte virkninger fra den 1. januar 1962, og afføder den fra dette tidspunkt individuelle rettigheder for borgerne, som de nationale retter skal beskytte?

Og i tilfælde af et benægtende svar på dette andet spørgsmål:

3. Har EØF-traktatens artikel 95, stk. 1 og 3, i forbindelse med traktatens artikel 12 eller artikel 13, direkte virkninger og afføder den individuelle rettigheder for borgerne, som de nationale retter skal beskytte?

Disse spørgsmål henhører klart under Domstolens kompetence. De har givet anledning til bemærkninger fra Forbundsrepublikken Tysklands og fra den belgiske og den nederlandske regerings side; dette vidner i tilstrækkelig grad om, hvilken praktisk betydning spørgsmålene har. Før jeg skal forsøge at give et svar herpå, er det nok rigtigt at betragte de omstridte bestemmelser i forhold til traktaten, som EØF-Kommissionen har gjort det.

Reglerne i kapitel 2 »fiskale bestemmelser« har til formål at forhindre konkurrenceforvridning, som følger af forskelle mellem de i medlemsstaterne gældende afgifter; ud fra dette synspunkt forfølger de samme mål som reglerne om told. Systemet er som følger: i samhandelen mellem medlemsstaterne fritages det importerede produkt for afgifter i oprindelseslandet og pålægges på den anden side de afgifter, der gælder i »bestemmelseslandet«, med det forbehold at artikel 95 forbyder, at de rammes hårdere end lignende indenlandske varer.

Denne artikel taler om »interne afgifter af nogen art«. Det står fast, at de omsætningsafgifter, der udtrykkeligt er nævnt i adskillige artikler i dette kapitel, henhører under denne betegnelse, og det samme gælder i påkommende tilfælde udligningsafgiften, når den pålægges som erstatning for omsætningsafgiften, selv om den anvendte opkrævningsmåde af afgiftstekniske grunde er anderledes. I Forbundsrepublikken Tyskland er begge de nævnte afgifter i øvrigt reguleret af samme lov.

Såfremt artikel 95 finder anvendelse på udligningsafgiften, er den da alene herom? Med andre ord: kan denne afgift — enten i alle tilfælde, eller når den overskrider de i artikel 95 fastlagte grænser, eller hvad angår den del, der overskrider den tilladte sats — også anses for en afgift med toldlignende virkning, der som følge heraf henhører under traktatens artikel 12 og følgende artikler? Om dette punkt er der i teorien og ved de nationale retter blevet forfægtet vidt forskellige synspunkter. Uden at dvæle længere ved dette punkt vil jeg sige, at Domstolens praksis synes at udelukke muligheden af en konkurrerende anvendelse af disse artikler. Det kriterium, som dom 10/65 opstiller for afgrænsningen mellem anvendelsesområderne for henholdsvis artikel 12 og artikel 95, er den afgift, der pålægges lignende indenlandske varer: hvis der — som i tilfældet med udligningsafgiften — pålægges disse afgifter, skal artikel 95 og ikke artikel 12 anvendes. Imod denne opfattelse har man undertiden henvist til de tilsyneladende ret strikte vendinger i dommen 2 og 3/62, men det er nødvendigt at se denne dom i sammenhæng med den retstvist, der lå til grund for at kunne vurdere dens rækkevidde. Domstolen skulle her tage stil-

ling til de to sagsøgtes argumentation, hvorefter det på grundlag af artikel 95 var berettiget at opkræve en importafgift på honningkager under henvisning til, at formålet var at udligne en anden afgift af økonomisk og ikke af fiskal art; de vendinger, Domstolen har brugt, skal forstås på denne baggrund, og jeg tror ikke, der er nogen modsigelse mellem denne dom og dommen i sag 10/65.

Under den mundtlige forhandling har sagsøgers advokat forsøgt at retfærdiggøre en sideordnet anvendelse af de to kapitler i traktaten på den samme afgift under henvisning til det maleriske eksempel, at det samme faktum på samme tid falder ind under forskellige bestemmelser i strafferetten, civilretten og socialretten. Eksemplet var mere malerisk end overbevisende, idet anvendelsen af en af bestemmelserne ikke var uforenelig med anvendelsen af de andre. I det foreliggende tilfælde er det imidlertid vanskeligt at se, hvordan der kan ske sideordnet anvendelse af to bestemmelser, som henholdsvis fastslår, at en afgift skal ophæves fra begyndelsen af overgangsperiodens anden etape, og at den skal ophæves progressivt i løbet af samme periode. Dommen 10/65 har i øvrigt udtrykkeligt fremhævet denne forskel i tidsfølge. At påstå, som sagsøger, at man mellem to bestemmelser bør vælge den, der indeholder et videregående og fra et tidligere tidspunkt virkende forbud mod afgifter, fordi den er mere »progressiv« og mere fællesskabsvenlig, er et synspunkt, som forekommer mig mere politisk end juridisk, og som det vil være risikabelt at anerkende som generelt princip.

Endelig bemærker Kommissionen med rette, at en afgift, der normalt henhører under artikel 95, ikke bliver til en afgift med tilsvarende virkning som told, i det omfang den overstiger den i nævnte artikel fastsatte grænse. Forbudet mod at pålægge en importeret vare interne afgifter gælder kun, i det omfang disse direkte eller indirekte overstiger de afgifter, der pålægges lignende indenlandske varer. Man kan diskutere, i hvilket omfang det er i overensstemmelse med artikel 95 at betragte afgifter, der pålægges det indenlandske produkt på et tidligere stadium end dets fabrikation, som »indirekte« afgifter, men selv om der på dette punkt skulle være begået noget ulovligt, forandrer dette ikke udligningsafgiftens karakter. Denne er juridisk set udelelig og kan ikke dels være en afgift i henhold til artikel 95 og dels en afgift i henhold til artikel 12.

Det er i lyset af disse bemærkninger, at jeg nu vil gå over til de to første spørgsmål, der er stillet, og som bør undersøges under ét. Domstolen bliver spurgt, om artikel 95, stk. 1 gælder direkte og afføder individuelle rettigheder for borgerne, som de nationale retter skal tage hensyn til, og hvilken virkning artikel 95, stk. 3 i øvrigt har fra 1. januar 1962, der er begyndelsestidspunktet for den anden etape. Med en vending, der ofte bruges, men som kritiseres af sagsøger, kan man spørge, om bestemmelserne i disse stykker er »self-executing«?

Lad os se på anvendelsesområdet for de omstridte bestemmelser.

Stykke 1 i artikel 95 indeholder en generel og varig regel: ingen importeret vare må pålægges interne afgifter, der er højere end dem, der pålægges lignende indenlandske varer. Der er altså tale om systemet »samme behandling som egne statsborgere«, men dets anvendelse er tilpasset over en vis periode for at tage hensyn til situationen ved traktatens ikrafttræden. I henhold til stk. 3 havde medlemsstaterne en frist på 4 år, der udløb den 1. januar 1962, til i givet fald at tilpasse deres lovgivning og deres bestemmelser til princippet i stk. 1. Dette system indebærer nødvendigvis en vis smidighed; således fastslår artikel 97, at de stater, som praktiserer systemet med en kumulativ flerledsafgift — Frankrig er det eneste land, der for øjeblikket ikke praktiserer dette system — kan fastsætte gennemsnitssatser for varer eller grupper af varer ved anvendelsen af de interne afgifter, som de pålægger indførte varer, men med følgende dobbelte forbehold: de skal respektere princippet i artikel 95, og hvis de af dem fastsatte gennemsnitssatser ikke stemmer overens hermed, udsteder Kommissionen passende direktiver eller beslutninger herom.

Man kan straks se, at det mål, der tilstræbes, til forskel fra bestemmelserne om told og afgifter med lignende virkninger, ikke er ophævelse af enhver indre afgift for indførte varer men at sikre lighed for disse i forhold til de indenlandske produkter. Medlemsstaterne,

som således i princippet bevarer deres fiskale selvstændighed, i det omfang der ikke er gjort indskrænkninger heri i traktaten, er således betydeligt mindre bundet på dette område end inden for toldområdet. De skal undgå enhver forskelsbehandling, men ud fra et fællesskabsretligt synspunkt er det eneste, der i denne forbindelse interesserer os, at ligheden teoretisk set lige så vel kan tilvejebringes ved begyndelsen af den anden etape gennem en forhøjelse af afgiften på de indenlandske varer som ved en sænkning af afgiften på de indførte varer. Det eneste, som traktaten fordrer, er, at disse sidste ikke bliver belagt med en højere afgift end de første. Følgelig kan udligningsafgiften også variere i takt med udviklingen i afgifterne på indenlandske varer.

Anvendelsesområdet for de omstridte bestemmelser kan endelig sammenfattes på følgende måde. Artikel 95, stk. 1 indeholder, fra traktatens ikrafttræden, et forbud mod enhver udligningsafgift eller enhver ændring i en eksisterende udligningsafgift, som medfører, at indførte varer pålægges en højere afgift end lignende indenlandske varer. Derimod må, i henhold til stk. 3, de udligningsafgifter, der gjaldt den 1. januar 1958, i endnu fire år afvige fra traktatens lighedsprincip. I en vis forstand skaber artikel 95, stk. 1 således en slags »standstill«-forpligtelse.

Stk. 3 i samme artikel ændrer og fuldstændiggør stk. 1, for så vidt som den pålægger medlemsstaterne en positiv forpligtelse til senest den 1. januar 1962 at tilpasse den fiskale lovgivning til de betingelser og mål, som er nævnt i det foregående.

Er disse bestemmelser direkte anvendelige og kan borgerne påberåbe sig dem for den nationale dommer? Kommissionen vil svare bekræftende herpå, og det samme vil sagsøger i hovedsagen, hvorimod de tre stater, der har fremsendt deres bemærkninger, bestrider denne opfattelse; begge synspunkter støttes på Domstolens retspraksis, nærmere betegnet på dommene 26/62 og 6/64.

Først et par indledende bemærkninger:

— Spørgsmålet forekommer mig, i modsætning til hvad nogle har hævdet, ikke at være afgjort, ej heller implicit, på forhånd gennem brugen af de vendinger i dom nr. 2 og 3/62, som skulle indebære at artikel 95 tillægges samme rang og betydning som artikel 12, der er direkte anvendelig. Det er ej heller muligt på dette punkt at drage nogen afgørende konklusion af dommen 10/65.

— Et blik på retspraksis fører på den anden side til en forkastelse af den opfattelse, som Finanzgericht har hældet til, nemlig at artikel 95 ikke kan have direkte virkninger, fordi denne bestemmelse er rettet direkte til medlemsstaterne. Der er heller ikke grund til at dvæle ved den opfattelse, at staterne ikke skulle have »bemyndiget Fællesskabet til at lovgive vedrørende interne afgifter«, som Finanzgericht videre udtrykker sig, eftersom deres fiskale suverænitet kun i ringe — omend reelt omfang er berørt af bestemmelserne i artikel 95 og følgende.

Herefter er det, som det siges i dommen 26/62, under hensyntagen til traktatens ånd, opbygning og ordlyd, at man kan afgøre, om nogle bestemmelser er direkte anvendelige. I almindelighed er en bestemmelse, som pålægger en medlemsstat en forpligtelse, direkte anvendelig, når den er præcis, ikke indeholder noget forbehold, ikke til sin gennemførelse forudsætter en retsakt fra fællesskabsinstitutionerne, og ikke overlader den ansvarlige stat noget egentligt skøn i henseende til reglens anvendelse. Er disse betingelser opfyldt, er der ikke, som det også er nævnt i den dom, jeg lige har refereret, grund til at begrænse kontrollen med traktatens gennemførelse til procedurerne i artikel 159 og 170 eller til at nægte borgerne retten til for den nationale dommer at påberåbe sig de forpligtelser, der påhviler deres hjemstat.

1. I det omfang artikel 95, stk. 1 fra traktatens ikrafttræden forbyder medlemsstaterne at indføre nye udligningsafgifter, der bevirker, at indførte varer pålægges højere interne afgifter end indenlandske varer, og at forøge byrden af eksisterende udligningsafgifter, ligner den i grunden en standstill-regel, idet den indebærer en negativ forpligtelse, og de principper, som vi har nævnt, bør føre til, at den betragtes som direkte anvendelig.

Kommissionen, som går ind for dette standpunkt, nævner imidlertid selv to indvendinger, der kan rettes herimod. Den første er, at artikel 95, hvad angår fastsættelsen af den afgift, der lovligt kan pålægges indførte varer, henholder sig til den afgift, der direkte eller

indirekte pålægges lignende indenlandske varer. Man kan imidlertid strides om, i hvilket omfang man kan tage hensyn til denne afgift: man behøver blot at tænke på alle de stridigheder, som Domstolen har påhørt i henseende til lovligheden af medtagningen eller beregningen af den indirekte afgift, der pålægges på et tidligere stadium af produktionen. Selv om der på dette punkt er rum for fortolkning, forhindrer dette ikke, at bestemmelsen i artikel 95 er fuldstændig i sig selv. Det vil i givet fald tilkomme den nationale dommer at løse spørgsmålet og om nødvendigt efter at have anmodet Domstolen om en præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 177.

Den anden indvending er, at artikel 95 i de fleste tilfælde anvendes i forbindelse med artikel 97; denne bemyndiger de medlemsstater, der som Forbundsrepublikken anvender et system med kumulativ flerledsafgift, til under de velkendte betingelser at fastsætte gennemsnitssatser for varer eller grupper af varer, da det ikke er muligt at fastslå omsætningsafgiftens reelle belastning af produkterne, men disse gennemsnitssatser skal være i overensstemmelse med principperne i artikel 95, idet Kommissionen i modsat fald retter egnede direktiver eller beslutninger til den pågældende stat. Denne bestemmelse ændrer i så fald den procedure, efter hvilken Kommissionen skal sikre overensstemmelse med traktaten, og tillader den ikke at gribe til artikel 169, før den har udstedt et direktiv eller en beslutning (det forekommer mig i øvrigt, at Kommissionen ikke altid har respekteret denne forudsætning), men den berører ikke indholdet af selve artikel 95.

2. Dernæst rejser Finanzgericht det spørgsmål for Domstolen, om artikel 95, stk. 3, i forbindelse med stk. 1 i samme artikel, har direkte virkninger og afføder individuelle rettigheder for borgerne fra 1. januar 1962. Det er klart, at dette stykke kun kan fortolkes i forbindelse med det første stykke, som det ændrer og supplerer: det indebærer således en forpligtelse for medlemsstaterne til senest ved begyndelsen af overgangsperiodens anden etape at tilpasse deres fiskale lovgivning til bestemmelserne i artikel 95, stk. 1. Først fra denne dato skulle alle forvridninger, der kunne skyldes de udligningsafgifter, som var gældende ved traktatens ikrafttræden, forsvinde.

I modsætning til, hvad vi tidligere har set, medfører dette stykke således ikke en forpligtelse for medlemsstaterne til at undlade men en forpligtelse for dem til at handle. Og i modsætning til, hvad jeg lidt hastigt sagde i sag nr. 10/65, mener jeg, at dette ikke er tilstrækkeligt til ipso facto at udelukke muligheden af direkte anvendelse. Domstolen har nok hidtil kun anset de bestemmelser, som indeholder en pligt til at undlade, for direkte anvendelige, men Forbundsrepublikken drager heraf med urette den konklusion, at der her er tale om et generelt og eksklusivt princip. Sandheden er blot, at en handlepligt, i kraft af sin art og sit indhold, langt sjældnere og vanskeligere opfylder de nødvendige betingelser for at kunne anses for direkte anvendelig.

En bestemmelse, hvis gennemførelse er betinget af en retsakt fra en fællesskabsmyndighed, det være sig fra Rådet eller fra Kommissionen, kan ikke betragtes som direkte anvendelig. Det kan den heller ikke, hvis medlemsstaten har en vis skønsmæssig beføjelse til at fastsætte udstrækningen og indholdet af en bestemmelse i traktaten. Som eksempel kan nævnes artikel 68-1, som bestemmer, at medlemsstaterne »så liberalt som muligt« udsteder valutabevillinger, i det omfang disse endnu er nødvendige efter traktatens ikrafttræden.

Artikel 95, stk. 3 i forbindelse med stk. 1 indeholder meget forskellige karakteristika, eftersom den pålægger medlemsstaterne en klart defineret forpligtelse: inden en bestemt dato skal de have tilpasset deres nationale lovgivninger, i det omfang disse ikke stemmer overens med nævnte artikel. Omfanget af deres forpligtelse er således fastsat, og dette gælder også i det tilfælde, der er omhandlet i artikel 97, eftersom denne omstændighed ikke fritager for pligten til at overholde principperne i artikel 95.

Det må imidlertid bemærkes, at staterne ikke er berøvet enhver mulighed for valg af de midler, der skal bringes i anvendelse ved begyndelsen af den anden etape med henblik på at oprette lighed i fiskale vilkår for indførte og indenlandske varer: de kan dels lempe afgiften for de første dels skærpe den for de sidste; men forpligtelsen er uændret, nemlig at sikre ligheden, og det er alt hvad artikel 95 foreskriver.

Jeg er således nået til den konklusion, at stk. 3 i denne artikel i sammenhæng med stk. 1 er direkte anvendelig, og at bestemmelserne i dens stk. 1 med andre ord har fuld virkning fra den 1. januar 1962, i det omfang de angår de interne afgifter, der allerede var gældende på traktatens ikrafttrædelsestidspunkt.

Jeg vil imidlertid gerne sige et par ord om det standpunkt, der forsvares af Forbundsrepublikken Tyskland, og hvorefter det er en forudsætning, at bestemmelsen er så klar og utvetydig, at den uden vanskelighed kan anvendes direkte. At anvende artikel 95 på det kumulative flerledsafgiftssystem er imidlertid så vanskeligt, at det ville overstige de nationale domstoles muligheder. Under skriftvekslingen og de mundtlige forhandlinger drøftede man længe nogle beregninger, der ikke direkte angik de spørgsmål, som er forelagt Domstolen, men snarere var af interesse for den dømmende i hovedsagen, og jeg undervurderer på ingen måde vanskelighederne ved dennes opgave, der ikke består i at fastsætte afgiftssatser men i at kontrollere, om de af staten fastsatte satser er lovlige. Det blev til slut bemærket, at de vanskeligheder som importørerne møder, er af midlertidig karakter, og at de vil forsvinde ved bortfaldet af den kumulative flerledsafgift.

Denne argumentation forekommer mig ikke ganske overbevisende. At nægte sagsøger adgang til retten under henvisning til de vanskeligheder, som dommeren herved stilles overfor, forekommer mig at være et argument, der er så meget mindre relevant, som dommeren i alle lande er vant til at skulle løse de mest indviklede spørgsmål om nødvendigt med eksperters hjælp. Ingen vover at sige, hvornår den kumulative flerledsafgift bliver afskaffet, og man risikerer, at den vil forblive endnu længere, hvis den ikke er undergivet domstolskontrol.

Endelig er der det tredje spørgsmål, om artikel 95, ikke isoleret men i forbindelse med traktatens artikel 12 eller 13 har direkte virkninger. Spørgsmålet er selvfølgelig subsidiært i forhold til de tidligere spørgsmål, og Domstolen behøver ikke at svare på det, hvis den er af den opfattelse, at der bør foretages en klar sondring mellem anvendelsesområdet for artiklerne 9—12 på den ene side og artikel 95 på den anden side.

Min konklusion er herefter, at de stillede spørgsmål bør besvares således: Rom-traktatens artikel 95, stk. 1 er fra 1. januar 1958 direkte anvendelig på nye interne afgifter og, i forbindelse med stk. 3, fra 1. januar 1962 på de ved traktatens ikrafttræden gældende interne afgifter.